

Uchwała nr 123/2023

VII SO Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach

z dnia 7 grudnia 2023 roku

w sprawie opinii o projekcie uchwały budżetowej Gminy Łągów na 2024 rok

VII SO Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach:

Przewodniczący: Monika Dębowska-Sołtyk

Członkowie: Iwona Kudła

Zbigniew Rękas

po rozpoznaniu w dniu 7 grudnia 2023 roku projektu budżetu Gminy Łągów na 2024 rok na podstawie art. 13 pkt 3, w związku z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) postanawia:

zaopiniować negatywnie projekt uchwały budżetowej Gminy Łągów na 2024 rok

U Z A S A D N I E N I E

Burmistrz Miasta i Gminy Łągów spełniając wymogi określone w art. 238 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.) przedstawił Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Kielcach w ustawowym terminie projekt uchwały budżetowej Gminy Łągów na 2024 rok wraz z uzasadnieniem.

Przedmiotowy projekt zgodny jest z art. 211 ust. 5 i art. 212 ustawy o finansach publicznych. Dochody budżetu przedstawione zostały w załączniku nr 1 do projektu w szczególności według działów, rozdziałów i źródeł (paragrafów). W załączniku nr 2 do projektu w takim samym podziale na działy, rozdziały i paragrafy klasyfikacji budżetowej, z wyodrębnieniem grup wydatków określonych w art. 236 ust. 3 i 4 ww. ustawy o finansach publicznych przedstawione zostały wydatki.

Analiza wydatków zaplanowanych w załączniku nr 2 do projektu uchwały budżetowej wskazuje na to, że w odpowiednich działach klasyfikacji budżetowej zaplanowane zostały wydatki na zadania własne obowiązkowe. Wskazać należy, iż w załączniku Nr 6 do projektu budżetu „Dochody i wydatki związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych odrębnymi ustawami w 2024 r.” błędnie wskazano dział 750 rozdział 75001 zamiast dział 751 rozdział 75101”.

W załączniku Nr 7 „Dochody i wydatki związane z realizacją zadań realizowanych na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego w 2024 r.” w rozdziale 71004 w zakresie zadania pn. „Cyfryzacja dokumentów planistycznych” kolumnie 9 nie wykazano kwoty planowanych wydatków, przy czym wątpliwości Składu Orzekającego budzi również zastosowanie paragrafu 4300 „Zakup usług” przy planowaniu tego wydatku.

W załączniku nr 3 ustalono limity wydatków na wieloletnie przedsięwzięcia planowane do poniesienia roku budżetowym 2024.

Część wydatków będzie realizowana w postaci dotacji określonych w załącznikach: nr 9 - dotacje podmiotowe, nr 10 - dotacje celowe.

Planowane na 2024 rok wydatki budżetowe w wysokości 59.926.572,23 zł są niższe od planowanych dochodów budżetowych na kwotę 60.046,572,23 zł. W związku z tym w § 3 ust.1 projektu zaplanowano nadwyżkę w wysokości 120.000,00 zł wskazując jej przeznaczenie na spłatę rat kredytów.

Prawidłowo zaplanowana została rezerwa ogólna gdyż stanowi ona wielkość względną wynoszącą od 0,1 % do 1 % wydatków budżetu zgodnie z art. 222 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, z tym iż kwota rezerwy inwestycyjnej w wysokości 50.000,00 zł błędnie została wliczona do wartości rezerwy ogólnej, co nie wpłynęło na zachowanie w/w wskaźnika wysokości rezerwy ogólnej.

Rezerwa na zarządzanie kryzysowe została określona zgodnie z art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 122).

Zgodnie z art. 212 ust. 1 pkt 8 ustawy o finansach publicznych zaplanowano dochody i wydatki z tytułu realizacji zadań określonych w:

- ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556),
- ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1469 z późn. zm.),
- ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 165 ze zm.).

Zaplanowano również dochody i wydatki związane z realizacją zadań finansowanych ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład i Programu Inwestycji Strategicznych.

W projekcie budżetu na 2024 rok spełniony został wymóg wynikający z art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5, 6, 7 i 8.

W ocenie Składu Orzekającego dochody ogółem planowane do uzyskania w 2024 roku na kwotę 60.046.572,23 zł nie są założeniami realnymi do uzyskania.

Zdaniem Składu Orzekającego Gmina nie uzyska planowanych w budżecie 2024 roku na kwotę 3.000.000,00 zł dochodów z opłaty eksploatacyjnej. W 2023 roku dochody z tej opłaty zaplanowane były w wysokości 3.730.000,00 zł, zaś wykonanie za III kwartały 2023 roku wg danych przedstawionych przez Gminę w sprawozdaniu Rb - 27 S „Sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” wyniosło 1.973,776,56 zł. Zgodnie z art. 137 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2023 r. poz. 633) opłata eksploatacyjna płatna jest w dwóch okresach rozliczeniowych tj. 30 dni przed upływem miesiąca następującego po okresie rozliczeniowym tj. do 31 stycznia (za rok poprzedni) oraz 31 lipca. W związku z powyższym gmina nie uzyska już w roku budżetowym 2023 dochodów z tytułu tej opłaty w kwocie planowanej na 3.730.000,00 zł. Ponadto Skład Orzekający zauważa, że kwota przypisu wskazana w sprawozdaniu Rb 27-S na dzień 30 września 2023 roku wynosi 2.368.835,53 zł, co również wskazuje na to, iż plan dochodów z tytułu tej opłaty został zawyżony.

Dochody uzyskane przez Gminę Łagów 2022 roku z opłaty eksploatacyjnej wg danych ze Sprawozdania Rb- 27S za 2022 rok wyniosły 2.029.519,37 zł, przy planowanej kwocie dochodów 3.730.000,00 zł (przypis wynosił 2.417.504,70 zł).

W konsekwencji nie jest realne aby kwota dochodów z tytułu opłaty eksploatacyjnej wyniosła w 2024 roku 3.000.000,00 zł. W uzasadnieniu do projektu budżetu nie odniesiono się do wartości planowanych dochodów z tytułu opłaty eksploatacyjnej.

Wątpliwości Składu Orzekającego budzą również wartości dochodów planowanych do uzyskania ze sprzedaży mienia, które w 2024 roku zakłada się w projekcie budżetu na poziomie 1.220.000,00 zł.

Dochody planowane w 2023 roku do uzyskania z tytułu sprzedaży mienia wyniosły 2.124.000,00zł podczas gdy ze sprawozdań za 3 kwartały 2023 roku wynika, że gmina uzyskała dochody ze sprzedaży mienia w wysokości zaledwie 310.247,82 zł.

Skład Orzekający w oparciu o dotychczasowe doświadczenia w zakresie nie spłacania przez Gminę na koniec poszczególnych lat budżetowych kredytów krótkoterminowych (np. 2020 rok) oraz angażowania przez Gminę Łagów na koniec roku (np. 2022 rok) subwencji uzyskanej na rok następny do regulowania bieżących płatności wyraża opinię, iż istnieje uzasadniona obawa że gmina w roku 2023 również nie będzie posiadała wystarczających środków na uregulowanie płatności z dochodów własnych. Przeświadczenie o takiej sytuacji

wynika również z analizy sprawozdania Rb-Z” Sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji za III kwartały 2023 roku”. Z danych zawartych w tym sprawozdaniu wynika bowiem, że Gmina posiada zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek krótkoterminowych w wysokości 1.880.000,00 zł zaciągnięte w pozostałych krajowych instytucjach finansowych, jak również posiada zobowiązania wymagalne w kwocie 1.706.118,82 zł. W ocenie Składu Orzekającego istnieje wysokie prawdopodobieństwo że Gmina w 2023 roku nie będzie w stanie uregulować powyższych zobowiązań ze środków budżetowych. Założenia budżetu 2024 roku oraz WPF nie przewidują przekształcenia się nie spłaconego kredytu/pożyczki krótkoterminowego uzyskanej w 2023 roku w zobowiązanie długoterminowe. Przy czym zaznaczyć należy, że założenia wieloletniej prognozy finansowej w zakresie spłaty zadłużenia przewidują w roku 2024 kwotę zaledwie 120.000,00zł (w latach 2025 – 660.000,00 zł. 2026- 820.000,00 zł) zaś wysokie kwoty spłaty zadłużenia przesunięte są na lata końcowe wieloletniej prognozy finansowej i począwszy od 2033 roku przekraczają kwotę 3 milionów złotych rocznie.

Ewentualne a w ocenie Składu Orzekającego wysoce prawdopodobne przejęcie tych zobowiązań na rok 2024 bez zaplanowania ich w budżecie i WPF może skutkować brakiem środków finansowych na realizację obligatoryjnych zadań gminy w 2024 roku. Jednocześnie wskazać należy, że planowanie przez Gminę w 2024 roku budżetu nadwyżkowego w kwocie 120.000,00zł w sytuacji powyżej opisanej jest nierealistyczne.

Uchwalając budżet na 2022 rok Gmina zaplanowała budżet nadwyżkowy zaś wykonanie budżetu zamknęło się deficytem na kwotę 5.196.087,04 zł. Na 2023 rok zaplanowana została na etapie uchwalania budżetu nadwyżka w kwocie 179.940,96 zł zaś ze sprawozdania Rb- NDS na dzień 30 września wynika deficyt osiągnięty w kwocie 671.175,11 zł (przy planowanym na ten dzień deficycie 84.138,34 zł).

Gmina Łagów z upływem 2023 roku kończy program postępowania naprawczego przyjęty uchwałą Nr XLI/328/21 Rady Miejskiej w Łagowie z dnia 9 września 2021 roku, w sprawie przyjęcia programu postępowania naprawczego Gminy Łagów na lata 2021-2023, jednak w ocenie Składu Orzekającego jego realizacja nie poprawiła sytuacji finansowej Gminy, z uwagi na fakt, iż Gmina angażowała na koniec roku środki zewnętrzne przeznaczone na inne cele oraz nie dokonywała spłaty kredytów krótkoterminowych w ciągu roku budżetowego, skutkiem czego przenosiła zobowiązania poprzednich lat na lata kolejne nie planując ich w budżecie.

Na mocy uchwały Rady Gminy w Łagowie Nr LX/397/14 z dnia 12 marca 2014 roku możliwe było utworzenie funduszu sołeckiego na 2015 rok, gdyż zgodnie z zapisem §1 uchwała dotyczyła wyrażenia zgody na wyodrębnienie w budżecie gminy na rok 2015 środków stanowiących fundusz sołecki. Od 2015 roku Gmina nie podejmowała uchwał w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie funduszu sołeckiego, w latach 2021-2023 Gmina Łagów realizowała program postępowania naprawczego w czasie którego zgodnie z art. 240a ust 1 pkt 5 ustawy o finansach publicznych nie może ponosić wydatków z funduszu sołeckiego.

W projekcie uchwały budżetowej na 2024 rok zaplanowano środki w ramach funduszu sołectkiego mimo braku stosownej uchwały.

Upoważnienia zawarte w § 12 i 13 projektu uchwały budżetowej są zgodne z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Określony w § 16 projektu uchwały budżetowej tryb ogłoszenia uchwały budżetowej jest zgodny z art. 13 pkt 7 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz.1461).

Pouczenie

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych Burmistrzowi Miasta i Gminy Łagów przysługuje prawo wniesienia odwołania od niniejszej uchwały do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

Przewodniczący Składu Orzekającego

Monika Dębowska-Sołtyk